

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та аудиту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
д. е. н., проф. **Оксана НЕСТЕРЕНКО**
Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

дисципліни «СТАТИСТИКА ТУРИЗМУ»

для студентів денної форми навчання
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
освітня програма «Економічна- аналітика та статистика»

Розроблено:
к.е.н.(PhD), доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту
Олена КУЩЕНКО

2024 / 2025 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни та Силабус
2. Навчальний контент (розширений план лекцій, конспект лекцій)
3. Плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи (у т.ч. індивідуальні завдання)
4. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестатційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни
5. Завдання підсумкового контролю (семестрових екзаменів)
6. Критерії оцінювання знань студентів та розподіл балів

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА СИЛАБУС

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Робоча програма навчальної дисципліни

«Статистика туризму»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і назва)

спеціальність

051 «Економіка»

(шифр і назва)

освітня програма

«Економічна аналітика та статистика»

(шифр і назва)

спеціалізація

(шифр і назва)

вид дисципліни

вибіркова

[обов'язкова, вибіркова, (міжфакультетська) чи факультативна]

факультет

економічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (навчально-наукового інституту, центру)

“27” серпня 2024 року, протокол №11

РОЗРОБНИК(И) – АВТОР(И) РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ: (вказати ПІБ авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади) **Кущенко** Олена Іванівна, к.е.н.(PhD), доцент, доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту

Протокол від “26” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри статистики, обліку та аудиту

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(им'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньої програми

«Економічна аналітика та статистика»

(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

(підпис)

Олена КУЩЕНКО

(им'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

(підпис)

Дар'я ЗАГОРСЬКА

(им'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “**Статистика туризму**” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
першого (бакалаврського)
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)
спеціальності (напрямку) 051 «Економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни - формування у майбутніх фахівців системи знань в області теорії та практики застосування статистичної методології у сфері туристського бізнесу, побудова прогнозів і на цій основі аналітична оцінка перспектив розвитку конкретних соціально-економічних явищ і процесів з метою забезпечення ефективної туристської діяльності та її конкурентоспроможності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: оволодіння теоретичними знаннями та статистичним інструментарієм щодо методології кількісного вивчення процесів туристської індустрії.

Після завершення курсу студент має набути такі *загальні та фахові спеціалізовані компетентності*:

Програмні компетентності

▪ Загальні компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

▪ Фахові спеціалізовані компетентності

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК16. Здатність до визначення та дослідження структурних змін соціально-економічних явищ й процесів та до статистичного моделювання динаміки й взаємозв'язків досліджуваних соціально-економічних явищ та процесів.

СК17. Здатність узагальнювати оброблені дані та за результатами проведеного аналізу (за видами економічної діяльності, на певній території) і підсумками дослідження, проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати тактичні й стратегічні рішення.

СК18. Здатність до професійного користування сучасними міжнародними стандартами та класифікаціями й базами даних.

1.3. Кількість кредитів 5

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
86 год.	- год.
у тому числі індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **програмних результатів навчання:**

ПРН3.Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки

ПРН5.Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН12.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН13.Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники

ПРН16.Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки

ПРН19.Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН28.Розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми завидами економічної діяльності. Проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати отримані результати.

ПРН29. Професійно застосовувати статистичні прикладні пакети програм для побудови моделей в галузях оптимізації, прогнозування, оптимального керування та прийняття рішень.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- методику збору та аналізу інформації, необхідної для системного аналізу індустрії туризму;
- місце туризму в системі класифікаторів техніко-економічної інформації;
- систему показників статистики туризму;
- статистичну звітність про туристську діяльність та інші джерела інформації у статистиці туризму;
- групування та класифікації Всесвітньої туристської організації (ВТО);

Вміти:

- збирати та обробляти статистичну інформацію щодо туристської діяльності в країні;

- організовувати та проводити статистичні дослідження попиту та пропозиції туристичних послуг; - аналізувати допоміжні та сателітні рахунки туризму.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Комплексна аналітика показників статистики туризму

Тема 1. Туризм як об'єкт статистичного дослідження

Визначення основних понять «туризму», встановлених українським законодавством. Органи, що відповідають за розвиток туризму в країні. Закон України «Про туризм». Групи статистичних показників туристської індустрії - моніторинг туристського ринку та оцінки економічної ролі туризму. Сучасний стан туріндустрії в Україні. Статистичні дослідження щодо аналітики галузі в Україні та світі.

Тема 2. Системний підхід щодо аналітики туристської діяльності

Системний підхід до туризму дає можливість побудови якісної моделі його розвитку, де має місце статистичному обліку найбільш важливих складових елементів, таких як: туристські ресурси; туристська індустрія; туристський продукт; турист; сприяння розвитку туристського продукту; туроператорська та турагентська діяльність. Джерела інформації в статистиці туризму. Оскільки туризм являє собою збірну галузь, тому особливістю статистичної інформації туризму є різноманіття джерел її отримання. Це: статистична звітність; звітність міністерств та відомств; вибіркові обстеження; митна статистика. Статистичне спостереження у туристській індустрії.

Тема 3. Статистичні угруповання та класифікації в туристичній індустрії

Зведення та угруповання даних статистичного спостереження. Стандартна міжнародна класифікація видів діяльності у галузі туризму. Класифікація: туристського попиту; туристських поїздок; туристських витрат; характерних туристських товарів та послуг; пропозицій у туризмі (засоби розміщення); засобів транспорту.

Розділ 2. Статистична оцінка вкладу туризму в економіку країни

Тема 4. Поняття про систему показників статистики туризму

Система показників статистики туризму: показники розвитку туризму та індивідуальні показники. Показники туристського попиту. Показники об'єму туристського потоку. Величина туристських витрат. Показники пропозицій туризму. Матеріально-технічна база туризму. Показники, що характеризують діяльність засобів розміщення. Характеристика діяльності туристських фірм. Показники фінансово-економічної діяльності. Показники міжнародного туризму.

Тема 5. Статистичні показники внутрішнього та міжнародного туризму

Показники розвитку міжнародного туризму важливі для аналізу, як економічної діяльності туристського підприємства, так і стану туристського ринку, аналізу тенденцій та розроблення стратегії і тактики діяльності на туристському ринку. До найважливіших показників цієї діяльності відносять: кількість туристів, які побували за кордоном, кількість тuro-днів по іноземним туристам та сума грошових витрат, які зробили туристи за час закордонних поїздок.

Тема 6. Поняття допоміжного і сателітного рахунку туризму

Допоміжний рахунок у туризмі (ДРТ) дозволяє аналізувати попит і пропозицію на туристські послуги, виявити взаємозв'язки між ними, визначити вплив розвитку туризму на інші види діяльності. Метою складання ДРТ є можливість виміру економічного впливу туризму на національну економіку. Він являє собою систему таблиць, у яких використовуються класифікації, визначення, статистичні показники, які пов'язані з СНР-

93. Розробка методології сателітних рахунків у межах системи національних рахунків, що ураховують показники суміжних галузей і дозволяють визначити сукупний вклад туризму у вітчизняну економіку, який є важливим внеском у вдосконалення статистики туризму.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					ус ьо го	у тому числі				
		л	п	л.	інд.	с. р.		л	п	л.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
Розділ 1. Комплексна аналітика показників статистики туризму												
Тема 1.2. Туризм як об'єкт статистичного дослідження. Системний підхід щодо аналітики туристської діяльності.	37	8	8			21						
Тема 3. Статистичні угруповання та класифікації в туристичній індустрії.	37	8	8			21						
Разом за розділом 1	74	16	16			42						
Розділ 2. Статистична оцінка вкладу туризму в економіку України												
Тема 4.5. Поняття про систему показників статистики туризму. Статистичні показники внутрішнього та міжнародного туризму.	38	8	8			22						
Тема 6. Поняття допоміжного і сателітного рахунку туризму.	38	8	8			22						
Разом за розділом 2	76	16	16			44						
Усього годин	150	32	32			86						

4. Темі семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Туристський продукт як послуга	2
2	Класифікації у туристській індустрії.	4
3	Статистичний аналіз туристської діяльності.	4
4	Система показників статистики туризму.	4
5	Туристський попит та пропозиції (перегляд презентацій)	6
6	Особливості регіонального туризму (слайд-шоу)	2
7	Міжнародний туризм (відео фільми та презентації)	4
8	Побудова допоміжного та сателітного рахунків туризму.	6
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи*

Самостійна робота студента включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку до усіх видів контролю.

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проробка конспекту лекції, підготовка до практичних занять і контролю знань з Класифікації ВТО в туристській індустрії. Використання стандартних класифікацій у процесі підготовки до розробки програм статистичного спостереження	40	-
2	Проведення Статистичне дослідження попиту та пропозицій на туристські послуги. Постановка цілі, розробка організаційного плану та програми спостереження. Пілотаж анкети або вторинного дослідження та виконання самої контрольної роботи з подальшою презентацією результатів з написанням есе	46	-
	Разом	86	-

*Самостійна робота в годинах за темами вказана у структурі курсу

6. Індивідуальні завдання

-

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Статистика туризму» використовуються інформаційно-ілюстративні та проблемні методи навчання із застосуванням:

- дистанційних лекцій у Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5763> ;
- відеофільмів;
- розв'язування сучасних актуальних задач;
- складання таблиць та графічних схем;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань у вигляді есе;
- презентація есе (бажано інтерактивна);
- активне використання англійської мови у доповідях та презентаціях;
- публікація наукових статей та тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних конференціях.

8. Методи контролю

Основними завданнями контролю знань з дисципліни «Статистика туризму» є оцінювання засвоєння ними теоретичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань та тестів;
- прищепити навички відповідального ставлення до своїх обов'язків, самостійного цілеспрямованого пошуку потрібної інформації, чіткої організації свого робочого часу.

Згідно з навчальним планом з дисципліни «Статистика туризму» передбачена форма підсумкового контролю – екзамен. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань для дисципліни «Статистика туризму»

Порядок оцінювання знань студентів, розроблений: і впроваджений в навчальний процес у Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна унормовує основні принципи організації поточного, підсумкового та семестрового контролю знань студентів з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практична робота, самостійна робота, у тому числі виконання контрольної роботи, наукова робота тощо), а також методику переведення показників академічної успішності студентів ХНУ імені В.Н.Каразіна у національну шкалу.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами-бакалаврами знань, умінь та навичок, вимогам нормативних документів щодо закладів вищої освіти.

Поточний контроль знань студентів

Система поточного контролю знань студентів передбачає оцінювання їх за двома основними напрямками:

- а) перевірка теоретичних знань;
- б) перевірка практичних навичок (виконання контрольної роботи).

Оцінювання рівня засвоєння теоретичних знань може проводитись в одній з альтернативних форм:

- за підсумками тестування ;
- під час проведення усної співбесіди зі студентом - бакалавром, у процесі якої студент дає відповіді на питання з різних тем дисципліни.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту контрольної роботи.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за виконання контрольної роботи

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здійснюється за результатами виконання та захисту контрольної роботи у вигляді тестів.

Контрольна робота студента складається з 4-ох розділів завдання. Максимальна оцінка за виконання завдань – 20 балів.

Схема нарахування балів за виконання контрольної роботи

Кількість балів				Разом
3-1	3-2	3-3	3-4	20
5	5	5	5	

3-1, 3-2 ... 3-4 – складові контрольної роботи

Схема нарахування балів за контрольною роботою у вигляді реферату(есе)

Передбачає проведення Статистичного дослідження попиту та пропозицій на конкретні туристські послуги, або Статистична оцінка туристської індустрії країни (за вибором студента бакалаврського рівня закладів вищої освіти).

Критерії оцінювання індивідуального завдання у max балах:

№ п/п	Розділи завдання	max бал
1	Обґрунтована постановка проблеми та актуальність	5
2	Статистичний алгоритм збору, обробки та поширення інформації	5
3	Аналітична оцінка результатів дослідження та прийняття на цій основі висновків та рекомендацій, щодо розвитку туристського бізнесу в Україні чи світі	5
4	Бонусні бали за використання англійської мови. Як приклад с.52-70 та с.74-76 навчально-методичного посібника Статистика туризму	5
	Усього	20

Усі ці розробки повинні бути представлені у вигляді презентації (бажано інтерактивної Prezzi).

9. Схема нарахування балів та критерії оцінювання навчальних досягнень

Структура засобів контролю та розподіл балів із дисципліни «Статистика туризму» наведена у наступній таблиці:

Узагальнена схема нарахування балів (денна форма навчання)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	
T1,2	T3	T4,5	T6				
10	10	10	10	20	-	60	40
							100

T1, T2 ... – теми розділів.

T 1. Туризм як об'єкт статистичного дослідження.

T 2. Системний підхід щодо аналітики туристської діяльності.

T 3. Статистичні угруповання та класифікації в туристичній індустрії.

T 4. Поняття про систему показників статистики туризму.

T 5. Статистичні показники внутрішнього та міжнародного туризму.

T 6. Поняття допоміжного і сателітного рахунку туризму.

Для допуску до складання підсумкового екзамену здобувач вищої освіти повинен набрати не менше **15 балів** з навчальної дисципліни «*Статистика туризму*» під час поточного контролю, самостійної роботи та контрольної роботи.

Проміжний тестовий контроль проводиться два рази на семестр (в рамках вивчення Розділів). Загальна тривалість тестів за Розділами – по 1,5 години. Поточні тестування складаються з 10 тестів. Одна правильна відповідь на кожен з тестів дорівнює 3-4 балів (від рівня складності). Тестові завдання містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Тести можуть бути застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними темами.

Підсумковий контроль за курсом – у формі екзамену

До складання екзамену допускають студентів, що мають задовільну кількість балів зі складених тестів з основних навчальних двох розділів курсу, написання та захисту контрольної роботи та інших завдань (бажано англійською мовою), передбачених програмою дисципліни.

Екзамен здійснюють за екзаменаційними білетами, які містять теоретичну частину, в якій одне теоретичне питання та два тестових завдання і практичну частину, у складі якої передбачено розв'язання двох задач, різною ступені складності. Саме вони дають можливість здійснити оцінювання знань студента за дисципліною «*Статистика туризму*» (рис. 1).

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет економічний

Спеціальність (напрямок) 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна аналітика та статистика»

Семестр 7

Форма навчання деннаРівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): перший(бакалаврський)

Навчальна дисципліна: «Статистика туризму»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №7**1. Теоретична частина:**1.1. Дати повну відповідь на питання: Угрупування відвідувачів за часом перебування та продовжуванням поїздки. (**max 10**)1.2. 2 тести (**max 10**)**2. Практична частина:**2.1. Розв'язати задачу 1 рівня складності: (**max 5**):2.2. Розв'язати задачу 2 рівня складності: (**max 15**):

Затверджено на засіданні кафедри статистики, обліку та аудиту протокол № 1 від "26" серпня 2024 року

Завідувач кафедри **Оксана НЕСТЕРЕНКО**
підпис

Екзаменатор

підпис**Олена КУЩЕНКО**

Рис. 1. Зразок екзаменаційного білету

Критерії оцінювання навчальних досягнень**Критерії оцінювання на екзамені:**

Оцінювання знань студента проводиться за чотирирівневою шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). За наслідками екзамену студент може отримати максимум 40 балів:

1. Для отримання оцінки «відмінно» (35-40 балів) студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обґрунтовано;
- навести вірне рішення двох задач, різною ступені складності та 2 тестів.

2. Для одержання оцінки «добре» (25-34 балів) студент повинен:

- укластися у встановлений строк підготовки відповіді;
- викласти теоретичний матеріал обґрунтовано й зв'язано;
- навести вірне рішення двох задач, різною ступені складності;
- можливі помилки при відповіді на 2 тести.

3. Для отримання оцінки «задовільно» (15-24 балів) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- можливі помилки при розв'язанні двох задач, різною ступені складності;

4. Оцінку «незадовільно» (1-14 балів) отримують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у попередньому пункті.

Кожне завдання екзамену оцінюється окремо, що зазначається в білетах у max балах. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як загальна оцінка, яка враховує оцінки з кожного виду контролю (оцінки проміжного контролю за роботу протягом семестру та оцінка за результатами підсумкового екзамену).

**Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни
«Статистика туризму»**

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання	40
Контрольна робота	20
РАЗОМ	60
<i>Екзаменаційна робота</i>	<i>40</i>
ВСЬОГО	100

У відповідності до набраних студентом – бакалавром балів оцінка знання матеріалу проводиться за чотирирівневою системою згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

10. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

- 1. Закон України «Про туризм»** від 15.09.1995 № 324/ 95. ВР.
- 2. Вишневецька Л.І.** Митна статистика: Навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2008. 352 с.
- 3. Єріна А.М.** Статистика: підручник. К.:Знання, 2009. 484 с.
- 4. G.V.Kovalevskiy, V.V.Grynenko** The New Economics of Man: Monograph. Kharkov: “Fort”, 2013. 196 pp.
- 5. Кущенко О.І.** Статистика туризму: навч.-мет. пос. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2014.-74с. (українською та англійською мовами).
- 6. Кущенко О.І.** Статистика ринку товарів: навчально-методичний посібник українською та англійською мовами. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С.35 – 91. (+CD).
- 7. Кущенко О.І.** Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
- 8. Kushchenko O.I.** Possibilities of the eKhNUIR use of statistical methodology are in educational process. eKhNUIR. Kharkiv. 2019. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14605>
- 9. Kushchenko Olena.** Statistical methodology of analytic geometry of Green economy. «Зелена економіка» – необхідна умова сталого розвитку національної економіки України: ст колективна монографія / За заг. ред.О.Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гальветика», 2020. С.34-51 . URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17620>
- 10. Olena Kushchenko, Larisa Izotova.** Analytical methodology of international comparisons of the European Union Countries (Аналітична методологія міжнародних співставлень країн Європейського союзу). *Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації монографія* / за ред. к.е.н., доц. Сагер Л.Ю., к.е.н., доц. Сигиди Л.О. Суми: Сумський державний університет, 2022. С. 133-140. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17621>

11. **Olena Kushchenko.** Theoretical and methodological bases of custom market research. Development of Ukraine's customs policy in the context of European integration: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 276 p. С.130-148. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp>
12. **Туристичне країнознавство:** підручник/А.Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров, О.О. Любіцева. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2015. 551 с., 48 с. кольор. іл.
13. **Економічна статистика:** навчальний посібник, 2-ге вид., перероб. та доп. / О.О. Нестеренко, О.С. Корепанов, Т. Г. Чала та ін. ; за ред. О. О. Нестеренко, В. М. Соболева, Т. Г. Чалої. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 448 с. **Кущенко О.І. Розділ 16.** Митна статистика (С. 405–425), **Розділ 17.** Статистика туризму (С.426-438).

Допоміжна література

1. **Кущенко О.І., Мамонтова О.Г.** Статистична оцінка залученості української економіки у світові господарські зв'язки. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2014. № 1144. С. 36 – 40 (Випуск3).
2. **Kushchenko O.** Methodological principles in statistic study of tourist market. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2014. №1144. С.171 – 174 (Випуск3).
3. **Kushchenko O.** Peculiarities of statistical methodology of international comparisons on makrolevel. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Економічна»*. 2014. №1118. С.108-112 (Випуск 88).
4. **Kushchenko O.** Peculiarities of statistical methodology of international comparisons in the field of tourism. *«Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети»*. Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 10 – річчя кафедри туристичного бізнесу 20 листопада 2015 року. 2015. С.132-134.
5. **Kushchenko O. I.** Statistical methodology of international comparisons of the European Union countries. *«Молодий вчений»: науковий журнал*. Херсон: ТОВ Видавничий дім «Гальветика», 2016. № 7 (34) липень. С. 70 – 73.
6. **Кущенко О.І.** Статистична оцінка зовнішнього ринку України. *National Economic Reform: experience of Poland and prospects for Ukraine. Collective monograph*. Vol. 2. “Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2016. С.416-434.
7. **Kushchenko O.I.** Methodological analysis of international and national tourism by means of generalizing statistical indicators. *«Young Scientist»: науковий журнал*. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2018. № 1(53) January. С. 508-513.
8. **Кущенко О.І., Щірія Д.М.** Аналітична оцінка зовнішнього ринку України. *Вісник ХНУ імені В.Н.Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2019. Вип.9. С.42-49.
9. **Kushchenko E.I.** Methodological bases of statistical study of seasonality of market of tourist product. *The world of science and innovation*. Abstracts of the 1 st International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2020. Pp. 44-48. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-19-21-avgusta-2020-goda-london-velikobritaniya-arhiv>.
10. **Кущенко О.І., Воловод А.А.** Методологічні засади бізнес аналітичного прогнозування ринку послуг. Електронне наукове фахове видання «Економіка та суспільство». 2021 №29 URL:<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/559> DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-24>
11. **Кущенко О. І.** Аналітичне дослідження стратегічної безпеки митного бізнесу. *Актуальні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління в умовах цифрової трансформації*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 7 квітня 2022 року. Рівне : НУВГП, 2022. С.36-39. URL: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https%3A%2F%2Fmail.ukr.net%2Fapi%2Fpublic%2Ffile_view%2Flist%3Ftoken%3DnAL89pP4XY2cKBCAtdPvYnuBWZhU7gqlPnMm35_QaOdj75hztZ

[AkV8bbapI1ldElTRNHJZF06a1YeZD6_LitA8azt2Q1az5GYMFQ%253APndQ_0qjLNIXd0e6%](#)

12. Кущенко О. І., Гаврюшенко А.А. Статистичні бази даних як джерело інформації щодо проведення аналітичних досліджень. Technologies and strategies for the implementation of scientific achievements: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the International Scientific and Theoretical Conference (Vol.1), May 27, 2022. Stockholm, Kingdom of Sweden: European Scientific Platform. C.60-64. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/27.05.2022/746>

13. Olena Kushchenko. Theoretical and methodological bases of custom market research. Development of Ukraine's customs policy in the context of European integration: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 276 p. C.130-148. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp>

14. Кущенко О.І., Крупа А.Р., Аналітичне дослідження міжнародної діяльності України. ISSN 2786-863X. Студентський науковий журнал Universum. Вінниця, Україна «UKRLOGOSGroup» No 05/ лютий 2024. DOI 10.36074/universum.5.2024 <https://archive.liga.science/index.php/universum/issue/view/february2024>

15. Кущенко О.І., Бондар А.Р. Аналітична оцінка тенденцій розвитку сучасного ринку туристських послуг // Perspectives of contemporary science: theory and practice. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2024. Pp.729-735. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-perspectives-ofcontemporary-science-theory-and-practice-4-6-03-2024-lviv-ukrayina-arhiv/>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1.Статистична інформація. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>

2.Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>

3.Статистична інформація. Global employment trends for youth 2016. Geneva: ILO. URL: http://www.ilo.org/global/research/globalreports/youth/2012/WCMS_180976/lang--en/index.htm ILO. (2016)

4.Статистична інформація. Eurostat: Unemployment statistics. Statistics Explained. Available online at http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Unemployment_statistics#Yout_h_unemployment_trends, checked on 07-Aug-16 .

5.UN WTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО. URL: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm>

6. Кущенко О.І. Статистика: дистанційний курс: навчально-методична праця (Сертифікат №56/2016. Рішення Координаційної ради ХНУ імені В.Н. Каразіна, протокол №7 від 04.11.2016). URL: <http://www.dist.karazin.ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

– дистанційно (за затвердженим електронним розкладом занять у 2024 році) на платформі **Zoom** проводяться усі лекційні та практичні заняття ;

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної та заочної форми навчання надається можливість скласти **Іспит у письмовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Статистика туризму», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5763>

СИЛАБУС

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.Н. КАРАЗІНА Економічний факультет

Кафедра статистики, обліку та аудиту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ СТАТИСТИКА ТУРИЗМУ

Рівень вищої освіти	—	перший (бакалаврський)
Галузь знань	—	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	—	051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма	—	Економічна аналітика та статистика
Рік підготовки, семестр	—	4 рік, 7 семестр
Вид дисципліни	—	вибіркова
Сторінка дисципліни на платформі LMS Moodle	—	https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5763

ВИКЛАДАЧ

канд.екон.наук(PhD), доцент ЗВО кафедри статистики, обліку та аудиту

Кущенко Олена Іванівна o.kushchenko@karazin.ua,
+380503239415

Досвід роботи – 47 років. Автор понад 135 наукових та навчально - методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Вступ до фаху», «Економічна та бізнес-статистика», «Статистика ринку товарів та послуг», «Статистика туризму», «Бізнес-статистика», «Статистичне забезпечення управління економікою» та ін.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

(денна форма навчання)

Всього годин / кредитів ЄКТС	Аудиторні заняття, год				Самостійна робота		Вид підсумкового контролю
	Лекції		Практичні заняття				
150/5	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Іспит
	32	-	32	-	86	-	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Мета дисципліни	Формування у майбутніх фахівців системи знань в області теорії та практики застосування статистичної методології у сфері туристського бізнесу, побудова прогнозів і на цій основі аналітична оцінка перспектив розвитку конкретних соціально-економічних явищ і процесів з метою забезпечення ефективної туристської діяльності та її конкурентоспроможності
Завдання дисципліни	Оволодіння теоретичними знаннями та статистичним інструментарієм щодо методології кількісного вивчення процесів туристської індустрії
Пререквізити	Загальні та фахові знання, отримані раніше на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з «Макроекономіки», «Статистики», «Основи підприємництва та міжнародного бізнесу», «Маркетингу», «Інформатики», «Візуалізації даних» та «Управління ризиками»
Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми	
Загальні компетентності (ЗК)	Спеціалізовані(фахові) компетентності (СК)
<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>	<p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК16. Здатність до визначення та дослідження структурних змін соціально-економічних явищ й процесів та до статистичного моделювання динаміки й взаємозв'язків досліджуваних соціально-економічних явищ та процесів.</p> <p>СК17. Здатність узагальнювати оброблені дані та за результатами проведеного аналізу (за видами економічної діяльності, на певній території) і підсумками дослідження, проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати тактичні й стратегічні рішення.</p> <p>СК18. Здатність до професійного користування сучасними міжнародними стандартами та класифікаціями й базами даних.</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН3.**Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки
- ПРН5.**Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- ПРН12.**Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- ПРН13.**Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники
- ПРН16.**Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки
- ПРН19.**Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
- ПРН28.**Розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми завидами економічної діяльності. Проводити змістову інтерпретацію та обґрунтовувати отримані результати.
- ПРН29.**Професійно застосовувати статистичні прикладні пакети програм для побудови моделей в галузях оптимізації, прогнозування, оптимального керування та прийняття рішень.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Здобувачі першого рівня вищої освіти бакалаври повинні набути таких **результатів:**

знати: методику збору та аналізу інформації, необхідної для системного аналізу індустрії туризму; місце туризму в системі класифікаторів техніко-економічної інформації; систему показників статистики туризму; статистичну звітність про туристську діяльність та інші джерела інформації у статистиці туризму; групування та класифікації Всесвітньої туристської організації (ВТО).

вміти: збирати та обробляти статистичну інформацію щодо туристської діяльності в країні; організовувати та проводити статистичні дослідження попиту та пропозиції туристичних послуг; аналізувати допоміжні та сателітні рахунки туризму.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка знань та умінь з дисципліни здійснюється за даними поточного та підсумкового контролю. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включає контроль теоретичної та практичної підготовки під час проведення навчальних занять. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Рейтинг студента визначається за 100 бальною шкалою і складається з оцінки поточного контролю (max 60 балів) і підсумкового контролю (max 40 балів) відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Статистика туризму»

Види робіт	Максимум балів
Поточне оцінювання	40
Контрольна робота	20
РАЗОМ	60
<i>Екзамен</i>	40
УСЬОГО	100

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Інструменти та обладнання. Спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти. Система дистанційного навчання і контролю LMS Moodle за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5763>.

Дедлайни. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу керуються принципами академічної доброчесності («Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів» https://karazin.ua/storage/documents/552_N7Fu8UFiFvAjGBQhM08p5U5ww.pdf та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» <http://rada.karazin.ua/public/uploads/2020/06.pdf>).

Відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно у синхронному режимі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. **Кущенко О.І.** Статистика туризму (Розділ 17): Економічна статистика: навчальний посібник за ред. В.М. Соболев. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С.365 – 377.
2. **Кущенко О.І.** Статистика ринку товарів: навчально-методичний посібник українською та англійською мовами. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. С.35 – 91. (+CD).
3. **Кущенко О.І.** Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
4. **Kushchenko O.I.** Possibilities of the eKhNUIR use of statistical methodology are in educational process. [eKhNUIR](http://eKhNUIR.kharkov.ua/). Kharkiv. 2019. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14605>
5. **Kushchenko Olena.** Statistical methodology of analytic geometry of Green economy. «Зелена економіка» – необхідна умова сталого розвитку національної економіки України: ст колективна монографія / За заг. ред. О.Л. Гальцової. Херсон: Видавничий дім «Гальветика», 2020. С.34-51. URI: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17620>
6. **Olena Kushchenko, Larisa Izotova.** Analytical methodology of international comparisons of the European Union Countries (Аналітична методологія міжнародних співставлень країн Європейського союзу). Комерціалізація інновацій: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації монографія / за ред. к.е.н., доц. Сагер Л.Ю., к.е.н., доц. Сигиди Л.О. Суми: Сумський державний університет, 2022. С. 133-140. URL: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/17621>

2.Навчальний контент (розширений план лекцій, конспект лекцій):

Дистанційний курс: Кущенко О.І. «Статистика туризму»

URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5763>

3.Плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи (у т.ч. індивідуальні завдання):

Дистанційний курс: Кущенко О.І. «Статистика туризму»

URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=5763>

4.Питання, задачі, завдання або кейси для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни:

Дистанційний курс: Кущенко О.І. «Статистика туризму»

URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=5763>

5.Завдання підсумкового контролю (семестрових екзаменів, письмових залікових робіт):

Дистанційний курс: Кущенко О.І. «Статистика туризму»

URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=57613>

6.Критерії оцінювання знань студентів та розподіл балів:

Дистанційний курс: Кущенко О.І. «Статистика туризму»

URL: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=5763>

Сертифікат про проходження стажування у LMS Moodle:

